

РОДИМЦІ!

Так бачить ся, ми ще живцем не замерли... Донинішня мертвеча тишина, то тільки хвилиний сон, з якого як-раз будимо ся і молодечим серцем рвемо ся до нового красшого життя.

Філадельфійське віче се яний доказ сьої давно пожаданої, повної рожевих надій прояви. Хто бачив одушевлене вічевиків, сей свято пересвідчений, що день віча, то день нашого пробудження, мамої отями, тай може і нашого суспільного відродження. З таким здає ся пересвідченням, скріплені надією і вірою в красшу будучність, розіхали ся наші вічевики в свояси і певно не залишили розбудити такі самі погляди і чувства між рідними братами-краянами по своїх плеях. Тай безперечно на такі вісти зраділо і живійше забило кожде щиро-руське серце, а переняте до живого солодкими мріями, готове воно нині до всяких жертв, аби тільки гадку віча сповнити і перевести в жите. Знайдуть ся може між нами і людці нещирої волі, що обоятно, опозиційно, а навіть ворожо відноситись будуть до сього нового народного руху; одні з них не добачують в сім ділі власного „бизнесу“, иньшим знов з найріжнородніших зглядів ліло се не до виодоби... На таких однак не звертаємо уваги і не даймо ся їм водити крутими, блудними і темними стежками; берім ся самі до народного діла а такі „гнилі колоди“ оминаймо та усуваймо з дороги, а певно і без їх помочи добемо ся до мети... В сім то пересвідченню, в сій вірі і надії отсі звертаємо слова до Вас, Братя Родимці!

Певно Ви вже чули з уст Ваших пп. делегатів, тай читали у наших американсько-руських часописах, що на філадельфійським вічу засновано всенародне товариство „Просвіта“, котрого цілею буде подбати о просвітне і економічне піднесенє нашої суспільности на чужині. І хтож озве ся проти сього? Хто не за сим святим ділом?! Хиба вирід, без чувства і серця, не син нашої Неньки“!

У сьому товаристві згуртуймо ся всі, всі до одного, бо се наш одинокий вихід з нинішнього безталання, то наш найперший нині обовязок. І злишна тут усяка заохота, бо сама ціль товариства, се найгорячіша заохота, а почате діло, се накаг совісти.

„Просвіта“ для нас, Родимці, заснована, для нас і для наших дітей вона працювати-ме; але і від нас однісеньких чекає вона опіки і помочи. **В наших руках її доля, а її доля то й наша доля!**... Не жалуймо проте дрібної кришки, вдовиної ленти, най наша „Цвітка“ росте-розцвітає на диво світови а нам на користь і славу. Не відказуймо ся сьої нашої „Надії“, гріймо-і плекаймо її як рідну дитину, бо при ній тільки заживем і ми ще красших хвиль, тай доборемо ся долі і волі.

Полюбім-же, дорогі Братя, сю нашу „Цвітку“ всі і доглядаймо її як ока в голові. Виділ, який вибрано на вічевім засіданню, та котрому повірено опіку над нею, не пожалує труда і зусилій, аби вона тільки як найкрасше розжила ся. Однак сам Виділ без Вашої, Родимці, помочи сього діла не переведе; дарма була-би його праця, коли-б Ви, Родимці, не станули йому з моральною і матеріальною помічю. Тому сей Виділ відносить ся до Вас, Родимці, в справах дотичних життя-буття „Просвіти“ і просить усердно всі точки низпне подані добре розважити і по можности ласкаво узгляднити.

І Отсим кличемо до всіх наших замешкалих в Америці Родимців: Зголошуйте ся дорогі Братя в члени „Просвіти“ чи то цілими парохіальними громадами, чи-братствами, товариствами, кружками, гуртками а навіть одиницями, і тям чином розсіяні тілом, лучіть ся отгуг на чужині духом в одну силу. І не зволікайте з сим ділом, а безпоровочно ставайте до помочи в народнім ділі. Не оглядайте ся на нікого, не чекайте якої поради і заохоти; самі розважте діло, тай гуртуйте ся в купу у „Просвіті“, і спільними силами куйте собі долю. Лучіть ся сердечні, отріть Ненці сльози!... Най гірко не плаче на своїх дітих!

II. Щоби „Просвіта“ могла розпочати хоть-би найменшу діяльність, потрібні до сього матеріальні средства. Нема між нами Ракефелерів, Карнеджих, нема у нас кому жертвувати соток-тисячів на таке діло; ми мусимо самі скинути ся по центі, тай так піддержувати „Просвіту“. Ніхто чужий не подбає про нашу рідну справу, ніхто нашому ділу не допоможе; на власних силах оперти ся нам треба, на власні тільки сили числити. А „Просвіта“ се діло свята, чесне, гідне щирої волі і горячого попертя. І певно не найде ся між нами ні одно кам'яне серце, котре відмовило-би нашої „Просвіти“ якого „дрібнячка“...

Родимці! Нас тут тисячі!... По одному тільки центови а буде величавий фонд для „Просвіти“!

Початок вже сєть. Преосвящений наш Владика, найрідніший наш Брат з крови і кости, не тільки цілою душею станув при „Просвіті“, але ще й княжим своїм даром дав їй спомогу і почин до життя. На річ „Просвіти“ дарував наш Владика дім в Філадельфії вартости 6.000.00 доларів. — Сей дім призначений нині на продаж за помічю тикетів по одному долареві. Кожний з нас Родимці повинен взяти бодай сдин такий тикет, чим причинить ся до заснованя фонду „Просвіти“.

Но на тім ще не кінець. Також иньшою дорогою відзиваємо ся до Вашої, Родимці жертволюбивости. Хто тільки справі „Просвіти“ сприяє, нехай в слід за Преосвященим приложить ся також яким центом до побільшеня її фонду. Фонд сей на Ваші тільки ціли на Вашу користь послужить; тому всі по можности своїй причинить ся до взросту його, а так зазначите ся золотими буквами в історії нашої „Просвіти“ і заслужите собі на вдячність і память у рідної суспільности. — Підпираєте чужих, споможіть і свою рідну „Просвіту“ щедрими жертвами.

III. Відтак ще й морального змісту справа до Вас, Родимці.

„Просвіта“ має нас просвіщати, а головним средством до того будуть народні школи і місцеві читальні. Тому не засипляйте справи, та як найскорше постарайте ся і у власнім кутку о яку хотьби найменшу шкільку, тай о свою рідну читальню. Масте вже у себе сі просвітні розсадники, то приступайте з ними в члени „Просвіти“ а вона подасть Вам потрібні і відповідні средства, покаже праву дорогу до належного розвою просвітнього життя; не масте ще таких у себе, то або сейчас закладайте, або, если Вам власні місцеві сили не дозволять, безпоровочно віднесіть ся в сій справі до „Просвіти“ о пораду і помічну руку, а „Просвіта“ постарася і подасть Вам спосіб, щоби і Ваші діточки не лишили ся без рідної просвітної опіки.

Не менше важна справа і ся:

„Просвіта“ підняла ся викохати таки з наших діток свою рідну інтелігенцію і провідних робітників для рідної ниви. Тому, хто бажає своїм діточкам красшої долі, у кого можність до сього, най не сперечує своїм найріднішим красшого становища в світі, най не жалує коштів, а шле свою потіху до школи нашої „Просвіти“, в якій виховувати-мем наших руських діток на питомих св'ященіків, учителів, дяків тай иньшого звания людей просвічених, а нам рідних і серцем відданих.

Не на однім плейзі знайде ся дитинка красших талантів, висшого покликания; гріх Вам Родимці, если позволите її у себе дома нидіти; Ви допозжіть її вийти в люди, посилайте її в науку спільними силами, віддайте в опіку нашої „Просвіти“ а колись ся дитинка стане неоціненим щиро-вдячним добродієм своїм давним опікунам і добродіям.

Знайте, що наука, се більше як готовий гріш, що знанє, се певніше, як готовий хліб!...

IV. Тай до Вас, Діточки любі, кілька слів. „Просвіта“ як бачите, головно о Вас подбає, Вашим добром найусильніше піклувати ся буде. Тому то винні і Ви відносити ся до ньої з вдячним серцем.

Ми певні, що Ви, Діточки, попрете щиро її змагання, а щоби її і Ви в дечім помогли то просимо Вас ось що:

1. Заплемо Вам тикетики, які Ви постарайте ся розпродати поміж своїми, тай чужими таки у своїм плейзі. Сі центи оберне „Просвіта“ тільки на Ваші потреби, на Вашу користь.

2. За старанєм „Просвіти“ їде вже до нас з старого краю „Дідусь“. А знаєте, що везе для Вас?... „Школярика“!... А сей знов цілу купу байочок, казок, повісток, пісеньок, загадок, забавок і т. п., а таких гарних, що наслухати ся годі... А все те цікаве подасть він для Вас в маленькій газетці „Школярик“. Коли отже появить ся вже ся газетка, тоді сейчас всі заперенумеруйте її на свос власне ім'я. І не богато вона буде стояла, яких 5 центів на місяць. Тому від нині вже відмовте собі Діточки хоть деколи „кендів“, „кексів“, а грошик до грошика складайте на записанє (заперенумерованє) „Школярика“.

А еще раз просимо Вас Дітоньки, памятайте і не забувайте на свого ровесника „Школярика“.

Ось такі точки подаємо Вам Родимці під розвагу і до ласкавого узгляднення. Скликуйте ся отже Братя де кількох Вас живе і без довгих нарад ухвалюйте:

1. Приступити в члени Р. Н. Просвіти і заслати сейчас декларацію куди належить.

2. Жертвувати що хто може на фонд „Просвіти“, а сколектовані гроші зі списом імен жертвующих заслати на руки Преосвященого Владики, 821 N. Franklin Str., Philadelphia, Pa., як Голови „Просвіти“.

3. Закладати школу і читальню у своїм кутку.

4. Записувати свої діточки у школу нашої „Просвіти“, а так придбати їм долі.

5. Не відмовляти діточкам своїм кілька центів на заперенумерованє діточої часописи „Школярик“.

О всякі близпі інформації в повисших справах удавайте ся до секретаря „Просвіти“ під адресою:

Dmytro Andrejko, 821 N. Franklin Str., Philadelphia, Pa.

В кінець кличемо: Хто наш, в Ім'я Боже до праці з нами!!!

Філадельфія, October 1909.

ЗА ВІДІЛ:

Предсідатель:
С. С. ОРТИНСЬКИЙ
Епископ.

Секретар:
ДМИТРО АНДРЕЙКО

Богдан Хмельницький український Гетьман.

Початок повстання й битва на Жовтих Водах та під Корсунем.
(Дальше.)

Хмельницький присягнув на вірність і підданство королеви і просив, щоб йому дозволили упасти до королівських ніг. Король дозволив, а козаки закричали: „не пустимо нашого батька, щоб Поляки часом йому не заподіяли чого!“ Один пан, Любомірський зістався в козаків в закладі, а Хмельницький пішов в польський обоз. Десятого серпня, в п'ятницю в ранці поведи Хмельницького в шатро до короля. Гордо вступив Хмельницький в шатро, де сидів король з пишними панями. Він припав на одно коліно перед королем, просив королівської ласки, розказав, що він став не проти короля, а від того, що пани дуже гнобили козаків і знущались над ними, гірше як над товаром. Король простяг до нього ласкаво руку, і Хмельницький поцілував її.

Другого дня Поляки й козаки розійшлися; король з військом пішов до Львова, Хмельницький і хан пішли до Збаража. Так скінчилася війна під Зборовом. Богато було пролито козацької й польської крові, а Хмельницький мало придбав добра для України. А був добрий час, для козаків, і для України, та Хмельницький не дійшов до кінця. Він пожалував короля, того короля, котрий вже відняв від нього гетьманство, поклав ціну за його голову, того короля, що встоював за польськими панями і за своєю Польщею, а не за козаками і українським народом. То був добрий, щасливий час для України, який рідко траплявся для неї, побитою лихою долею та злиднями. Хмельницький міг взяти короля в полон, бо король дійсно був уже в козацьких руках; він міг зовсім відбитися від Польщі, відірвати Україну від неї і зробити її самоостійною. Та Хмельницький не хотів іти так далеко. Він кланявся йому, кого побив, тоді як йому поклонилися би до землі побиті вороги України. І Хмельницький знов поклав Україну у домовину на довгий час, звідки вона була виглянула на світ божий під Збаражем та Зборовом. Хмельницькому нащо був потрібний король, хоч він уже обходився без нього, а той король для України був потрібний, як торішний сніг.

Вернувшись під Збараж, Хмельницький, оповістив голодним панам про Зборівський мир. Як би пани посиділи ще три дні, то були-б померли з голоду. Їх випустили з окопів. Бліді, худі, страшенні, повиходили пани з своїх нор. Вони йшли і від вітру валилися: один вів другого по під руки. В кого був кінь, той держався за кінський хвіст. Всі радісно кинулися на хліб та на чисту воду. Десять тисяч панів сіло за окопи, а вийшло тільки три тисячі. Три тисячі коней зісталось в окопах, а в окопи вийшло шістьдесят тисяч. Пропала половина панських слуг. Хмельницький дав їм королівський лист, щоб вони ще заплатили своїми грішми Татарам сто тисяч таларів. Вишневецький почав кричати, лаятися, але мусів витягти гроші з кишені, і віддати Татарам. Татари пішли в Крим набравшись польського добра.

В той час, як козаки билися з Поляками під Збаражем та Зборовом, гайдамацькі загони не переставали ходити по Україні й Білій Русі і вирізували Жидів та Ляхів. Часами Поляки напали на гайдамаків і розбили їх. Так Поляки відняли від гайдамаків Острів; шляхта й Жиди збіглися в город і сховалися там від гайдамаків. Але Небаба, Донець і Головацький взяли знов Острів і вирізали двацять тисяч Жидів та Ляхів. На Білій Русі військо Радзівілла відбило гайдамаків, і Хмельницький післав туди Ілька Голоту. Города за Припеттю знов піднялися. Шляхта втікла з Білої Русі і замерзала на дорозі. Польський загін Гонсевського загнав Голоту на Острів на Припеті і побив усіх його гайдамаків. Хмельницький післав тоді Подобайла, а як і його розбили, тоді він післав свого приятеля полковника Кречовського, того, що колись випустив Хмельницький з тюрми. Кречовський в серпні пішов до Річці, стрінув ся з польським військом, мусів окопатися окопами в лісі і ждав Подобайла. Але на його окопи напав сам Радзівіл. Кречовський вирвав ся з окопів, і Поляки його поранили. Козаки поклали його на віз, і пішли далі, але вночі вони знов наткнулися на польське військо. Поляки взяли Кречовського в полон. Вони поважали Кречовського, як сміливого лицаря і дуже ласкаво обходилися з ним. Кречовський так ненавидів Ляхів, що від них і почав битися головою об полудрабки, і доти бив ся, поки не вмер.

Хмельницький з великою славою вернув ся на Україну. В кождім містечку, де він ішов, дзвонили в дзвони, люди виходили з хлібом і соєю та образами. В друге Хмельницький в'їхав пишно в Київ. Лежачи ниць перед образами в Києві, Хмельницький заливав ся слізами. „Радійте брати“, промовляв Хмельницький; „українська слава переважила польську. Тепер цілий

світ знати ме, що то за козаки!“ „Та не буде краще, та не буде краще, як у нас на Україні“. склав тоді наш народ ці слова в пісню. І то був справді кращий рік для України, рік волі народу від панщини, від ляхів, від жидів.

З Києва Богдан поїхав до Чигирини і почав жити дуже пишно. Він тоді мав стільки добра й грошей, скільки буває в царів.

Чигиринський полк і три тисячі найнятих Татар стояли сторожею коло його двора. Тільки царського вінця не ставало йому, щоб бути королем на Україні.

Битва під Берестечком.

Поляки в Варшаві з своїм королем і не думали про зборівські пункти. В панських домах уже розмовляли про те, що козаків треба голубити до того часу, поки Польща не поправить ся і знов не побє козаків. Богдан знав у Чигирині про все, що думали у Варшаві. В дворці короля служив Українець Верещака, православний пан, і через чернців посилав лист Хмельницькому про все, що думали у Варшаві. Хмельницький почав стеретись Поляків. І справді, київський митрополит, Сильвестер Косов поїхав до Варшави, щоб сісти в польській раді разом з католицьким митрополитом. Польські архієреї не пустили його на Раду, і він вернув ся до Києва. Хмельницький прокинувся, що у всьому вірить Подьякам, як своїм щирим приятелям.

Цілу зиму Хмельницький заводив порядок на зруйнованій Україні. Він зіставив в городах такі самі порядки, які були й попереду. В більших українських городах було тоді мійське чи магідебурське право. Те право дали городам ще польські королі, і воно було дуже вигідне для городян, бо городяне з тим правом не залежали від влади польських старостів, панів і урядників. Всі городяне були поділені на цехи по ремеслах. Так були цехи кушнірський, ткацький, малярський, ковальський, різницький, бондарський і багато інших. Кождий цех мав свою печатку, і свою хоругву. Що року перед новим роком всі цехи збиралися на віче, при чому дзвонили в дзвони. Вони перевіряли свої діла й вибирали собі старшину. Містом правила мійська дума; вона звалась магістратом. В магістраті чи в думі сиділи вибрані самими городянами райці, а над ними старшина звав ся бурмістром. Бурмістрів було по два або й по чотири і вони старшували чергою по кілька неділь. Райці й бурмістри дивилися, щоб в городі був порядок і мали своїх дозорців, чи поліцію. Мійський суд був відділений від магістрата. В суді всі діла судили, вибрані самими городянами, присяжні; вони звались лавниками. Над лавниками в суді був старшиною вїйт, так само вибраний з чесних і розумних городян. Міщане навіть вибирали самі писарів в суд. Де в городі була магідебургія, там городяне не ставили підвід під військо, не давали салдатам кватир для постоя, мали право торгувати, нічого не платячи в касу, навіть мали своє мійське військо піше і кінне. Хмельницький зіставив в городах такі порядки, які були й попереду.

Розділивши Україну на шістьнадцять полків чи повітів, Хмельницький записав в реєстр 40 тисяч козаків. Козаки були вільні від всяких податків; пани не мали над ними ніякого права. Весь народ, всі селяне, що зісталися незаписані в козаки, знов мусіли стати хлопами і робити панщину панам. Постановивши з королем зборовський мир, Хмельницький забув про нарід, про селян, не виговорив для народа ніякої вольности і тим зробив велику помилку. Увесь народ допоміг йому бити панів: народ думав, що він бєть ся за себе, за свою долю, і сподівався, що більше не буде робити панам панщини. Хмельницький забув про нарід, і з тих зборівських пунктів нічого путнього не вийшло для України, і для самих таки козаків.

Ставляючи зборівський мир, Хмельницький дозволив українським і польським панам вертатися на Україну, забирати землі і повертати народ в панщину. Він знав, що з того нічого доброго не вийде і дуже отягував ся з тим дозволом панам вертатися на Україну, а тим часом багато повіднимав від великих польських панів сіл, хуторів, та земель.

Гетьман бояв ся, щоб його народ не скинув з гетьманства коли скаже, що в реєстр більше приймати не можна, та тому оголосив, що хто хоче, нехай запикує ся в охочі козаки.

Богато народа записалось в охочі козаки, і Хмельницький післав їх з Нечасем на річку Горинь, де була польська границя України. Хмельницький хотів сяк-так викрутитися, але трудно було викручуватися. Він поїхав до Києва і просто сказав Кисілеви, чухаючи потилицю: „Підвели мене, пани Поляки, як під монастир: вони мене вговорили пристати на такий мир, з котрого нічого не вийде. Нехай буде сорок тисяч козаків, щож я робити му з усіма селянами?“ Вони мене вбють а на Ляхів таки встануть“.

Кисіль не дав йому ніякої поради. Тоді в місяці марті Хмельницький скликав в Переяславі велику раду. Ще ніколи на Україні не було такої великої ради.

(Дальше буде.)

Звірі чи люди?

Кров стинає ся в жилах та волосся стає дубом, коли читало ся відомости з Саїго, Ill., де розшала твпа відбила поліції двох вбійників і замордовала їх в бестіяльський спосіб. І не тому, що dokonano там ліну на мурині та білім, але тому, що злочину допустили ся жінки, а спосіб його dokonania вказує, що одиниці сі звироднілі, без чуття, морально нічим не виспі від диких звірів.

Ось підклад трагедії. В однім складі в Саїго робила панна Анна Pelley, замешкала ледви пару місяців в тій місцевості. Одного разу перед самим її помешканєм, о 6-й год. з вечора напали її два мурини, Will James і Arthur Alexander, обезвладнили її, знасилювали та правдоподібно дівчина в наслідок заткання її уст пматами вдусила ся. Нема сумніву, що допустивши ся злочину се звироднілі одиниці, заслугуючі на як найтяжшу кару. І вона їх ждала, бо карний кодекс стейту Ілінойс карає за такий злочин шибеницею.

Тіло дівчини найдено на другий день, злочинців до 24 годин відкрито і арештовано. В містечку закапіло. Поліція обавляючи ся насильств вивезла злочинців 16 миль від міста. Тимчасом товпи рушили на пошукуване злочинців і пару годин пізніше силою відбито одного мурина поліції, спроваджено його до міста, скатовано і збито немилосердно та закинувши йому шнур на ший потягнуено його на ліхтарню. Шнур вірвав ся. В мить звернено до нього кількадесять револьверів і кулі розшарпали його майже в кусні. Тоді відтято йому голову і встромлено на тичку, а жінки кинули ся на трупа, видерли йому серце, порізали на шматочки і подавали мущинам „на пам'ятку“; рівнож порізаний шнурок, на якому його вішано пірвано на малесенькі шматочки, мачано їх в крові і ховано, як святаощі.

Представмо собі тепер се огидне діло, в XX-ім віці, в центрі краю найбільше поступового народу на світі, і додаймо до того, що провід в найбільше звірських вчинках в тій огиді допускали ся жінки, то будемо мали образ здичіня та затрати усього почуття людскости. І для них нема ні одного слова оправдання. Коли вони, сі „ніжні жінки, сі ангели домового огнища“ уміють зі звірським бестіяльством бабрати ся з розкошею в крові злочинця — то вони зовсім не стоять морально висше від нього, вони стоять навіть низше, низше від звірят.

І уряд мусить їх потягнути до строгої відвічальности, щоб їх навчити, що на се суть установлені права і власті, щоб вони карали злочинців. Злочинець був би певно за себе діло

повиснув на гаку, отже в тім випадку лінь мусить уважати ся як ганьблячий цілу Америку обив звірскости деякого її суєнілства. Дикі звірі з лісних нетрів в сей сам спосіб залягоджують свої „непорозуміння“.

Що нового чувати в Го- ллок, Масс.

Перед усім марево безробіття переминуло, а властиво минає поступенно. Робітники навчили ся досвідом на своїй власній шкурі, що бідкати, та нарікати з заложеними руками на „робітничу долю“ доперва аж тоді, коли марево голодової смерті загляне у очи, хіба собаці на чоботи придасть ся. Бо щоб животіти на сьому світі, то треба чимось відживляти ся, а щоб роздобути знова сяких-так „віктуалів“ треба на них запрацювати. А позаяк в Америці, хотия се нібито і вільний край, не тільки красти, але навіть зєбрати здоровому чоловікові не вільно, отже робота стоїть на першім місці навіть від здоровля. А если припадково й фабрикант замкне робітникови фабричні ворота перед носом, то тоді хіба хапай за кусень цїпкого мотуза та на гиляку, або вяжи камінь до чуба тай в воду... если — розуміє ся — вода в той час не дуже студена!... Але й за таку поде-куди „особисту свободу на своїй власній парсуні чоловік не зовсім певний як то кажуть „себе“, понеже перед-усім смертельний се подібно грїх, а по друге, если наш сарака й дістав би ся врешті при помочи висше згаданих „операцій“ на другий світ, то там таки зараз чортяка і чекає на нього з вилами.

Одже-ж, щоб хотия в часті повисше згаданим „лихоліттям“ на будуче запобігти, скликано тут жменею свідоміших робітників дня 25-го жовтня с. р. на так зв.: „інтернаціональні“ робітничі збори, на котрі, як найбільшого знатока робітничої неволі запрошено з головним рефератом кількакратного екс-кандидата на президента Злуч. Держав, Евгена В. Дебаса.

Зацікавлений множеством порозкиданих оголошень та палких зазивів, затяв я поспішно олівця, та вмівав ся і собі в юрбу кількасот головної публіки, що виповнила по береги величезну містову галю.

Розуміє ся, що описувати цілого перебігу висше згаданих зборів мені ані в голові... Забрало-б се перед-усім багато місця в почетній нашій „Свободі“.

Але подати де котрі з головніших точок самого реферату, як рівнож де яких влучніших висловів сього великого робітничого політика в Америці, не завдаєть хочби через те саме, що знайдесть ся у них де що інтересного і для наших Впов. товаришів робітників.

Перед-усім славетний сей робітничий вождь Дебас, під-

ком не похорий знова на такого запеклого „розбишаку“ капіталістичних тростів, чи там корпорацій, якого звичайно малюють тутешні часописи. От, є се звичайний собі Американець, високий, високого росту, о гладенько виголений щок, і неменче гладеньким, вилизлим мов макігін чубі...

Лиш глукі, світлячі мов розжарені вуглики очі, досить симпатична поведінка, як рівнож невимужений спокій, та певність себе характеризують, що той чоловік, если посвятився, чи там посвятився в робітницькій справі, дійсно робить се не задля якихсь бізнесів, або кар'єри, чи особистого свого хісна, але робить се з переконання і обов'язку, бо і він сам був колись залізничним робітником.

Але що найхарактеристичніше у Mr. Debs-a, то чудовий дар висловів, як рівнож умітність числення з публікою якій реферує свої соціальні теорії...

В півтора-годинній майже рефераті Mr. Дебс ані одним словечком не натякнув на щось дражливого, що не тільки щоб уже могло обурити, але навіть і знеохотити до його висловів слухаючи публіку.

Навіть найзагорільші голоцік клерикали котрих бачив я множество на гали, прислухувались виводам референта із таким занятям та супокієм, неначе се промовляв до них не один із найзагорільших соціалістів але котрий з кардиналів.

„Два тисячі літ майже, коли Христос з Галилеї проголосив перший для покритих мас велику ідею“ говорив містер Дебс за що єрусалимська буржуазія засудила його на хрестову смерть. „This is the history of every so-called civilized nation on the face of the globe!“ Закінчив свої слова.

А тепер поставлю від себе питання, що скажуть властиво на се наші патентовані „соціалісти“, котрі на сьміх та на глум здоровому розумови торочать нашому чорноробови що цілий соціалізм, починає і кінчить ся тільки і виключно на плюгавленню та борбі з Христовою Церквою!...

Повищу увагу подаю не задля якихсь там докорів чи ненависти до наших „проводирів“ в робітничих принципах, але подаю їм тому, що знаю з переконання, що більшість тих непростих наших „проводирів“ самі не мають мінімального поняття про се, що хочуть нас, робітників учини.

Михайло Беля.

Оригінальна і цінава статистика.

Незвичайно цікавий і перший сего рода звіт оголосила американська Ліга Охорони Родин, кидаючи цікаве і нове світло на відносини існуючі в американській родині.

Після тої статистики найбільше американських сушржеств розводиться по п'ятих літах спільного життя. Пересічно беручи кожне американське сушржество живе з собою до дня розводу або сепарації 9-9 літ.

Всіх шлюбів в Злучених Державах від 1887 до 1906 року було 12.832.044. Число шлюбів рік річно змінює ся відповідно до фінансових умовин краю, іменню збільшує ся в часи добробуту, а зменчує ся в часи криз і фінансових панік.

Що до шлюбів поодинокі стейти дуже нерівно суть репрезентовані. В 1900 р. найбільше шлюбів було в Неваді (на 1000 мешканців 15 шлюбів) а останнє місце займав Нью Йорк (6 шлюбів на 1000 людей).

Рівно низько стояли стейти Maine, Minnesota, і Pennsylvania.

Від року 1867 до 1871 на кожних 100 шлюбів припадала четверта часть, то є 25,6% розводів. Між роками 1902 до 1906 процент сей спав до 15,3.

На кожних п'ять розводів в 2-ох входять в гру діти, о які ведуть ся процесом між розведеними супругами. Найбільше число розводів достарчають актори, потім йдуть розводи в такім порядку: музики, учителі музики, подорожуючі купці, фабриканти, урядники, каніярі, столярі, фермери, ковалі і духовні.

Кілько вугля продукує Пенсильвенія.

Всі певно про се знають, що в Пенсильвенії є найбільше вугльових майнів в цілій Америці. Однак не кожний здає собі справу, до як велитенських розмірів доходить ся продукція вугля. Щоби се представити, дамо кілька прикладів.

Отже в Пенсильвенії добувають далеко більше вугля як в якій небудь державі в Європі, з винятком Англії. Минувшого року добуто в Пенсильвенії 38 разів більше вугля, як в цілій Австрії, 4,8 разів більше як у Франції, і 7 разів більше як на просторі цілої Росії. Загалом в 1908 р. добуто в Пенсильвенії 200.448.281 тон вугля вартости 276.995.152 доларів.

Запаси кам'яного вугля на землі знаходять ся в різних краях на слідуєчих просторах.

Вуголь займає в Злучених Державах простір 192.000 миль квадратних, в Канаді 18.000 миль кв., Англії 12.000 м. кв., Іспанії 4.000 м. кв., Франції 2.000 м. кв., Німеччині 1.800 м. кв., Бельгії 518 м. кв., в усіх інших краях Європи 100.

000 м. кв. в Хінах 2.000 і Японії 5.000 миль квадратних.

Кам'яний вуголь пораз перший відкрито в Англії коло New Castle коло 1234 року і ужито його до палення в Лондоні. Однак дим з кам'яного вугля так докучив людям, що в році 1273 уряд спеціальною прокламацією наказав його уживати. Пізніше вуголь опять вийшов в ужиттє і днес ми не годні собі представити нашої культури без сих „чорних діамантів“.

Особенности світа.

Немалий труд задав собі послідніми часами один англійський дневникер, порішаючи дослідити і описати усе те, що найбільше вражає в очі, чи то в будівництві, чи в торгівлі, чи в загалі в усіх обсягах людської творчости. І передовсім поставив собі питання, що є на світі найбільшого, кольосального та що знова є найменшого, мікроскопійного. На сі питання дає таку відповідь:

Найбільший барометер, який змогли зділати людські руки, уставлено недавно на вежі костела св. Якова в Парижі: сей кольос є 12 метрів і 65 центиметрів високий (41 стіп). Найбільша парова машина знаходиться в копальнях цинку в Fredsville, Iowa; її сила виносить 8000 парових коний. Дивно при тім кольосі виглядала парова машинка, що знаходиться в Камениці, Саксонія, бо її великість рівнає ся лущині волосного оріха. Машинка ся опалювана спиртусом має силу одну тисячну часть парового коня.

Лондон може похвалити ся, що є властителем найбільшої парової сикавки яка протягом минути може викинути 10.000 літрів води. Birmingham має найбільшу на світі фабрику шпильок, бо денно з нощі виходить 10 мільонів шпильок і голок. Взагалі в Англії належить глядіти за найбільшими кольосами. В славнім на весь світ британським музею знаходиться найбільший на цілий світ збір поштових марок. Не говорячи про всякі коперти, кореспонденційні картки і т. д. найдемо тут 200.000 значків, яких вартість оцінено на 300.000 доларів. Що до грошового багатства, то ніякий банк на світі не може міряти ся з лондонським банком, який то свого часу випустив в світ чотири банкноти, кожний вартости 500 тисяч доларів, або пів мільона! Один з тих банкнотів, найбільших на світі, є власністю Ротшильда, другий мільонера англійського, Loutt, третій банкнот оправний в чудові рами висить на стіні в палаті помершого недавно мільонера Rogers-a, а четвертий лежить в касі банку.

Однак амер. Шікаго побилло місто Лондон на пункті вивозової торгівлі. Імен-

но „мясний дим“ під фірмою Armour & Co. є найбільшою експортною фірмою на світі. При помочи 12 тисяч людей, парових машин і т. д. ся фірма висилає в світ перейшло 4 мільони волів, 2 мільони свинний та півтора мільона баранів. Усе то йде в світ оброблене, власними залізничними дорогами та власними вагонами.

Баваря має честь побідати найбільшу на світі фабрику черевиків, яка в Пірмазені zatrudняє 9000 робітників; Milwaukee, Wisc. має найбільшу на світі бровари; місто Adams, Mass. має найбільшу прядильню (80.000 веретен). Нов. Йорк вибудував найбільший готель „Savoy“, де знова находит ся найбільше зеркало, зроблене з одного кусника шкла і покриває стіну довгу на 80 метрів (262 стіп). Се зеркало коштує басчні гроші, позаяк кільканайцять разів не вдала ся проба і доперва по надзвичайних трудах вдало ся вилити шклинну тафлю без найменшої скази. Рівнож Нью Йорк має найвищу на світі кам'яницю (Metropolitan Building).

А тепер пригляньмо ся дрібничкам, які і дитина піврічна моглаб здмухнути. На першій місці належить тут поставити годинник зроблений в Шікаго та який міститься в заручинівім перстеню місто камінця.

Славним феноменом що до дрібности є французько-англійський словарець, видрукований в Глясгові, в Англії. На 147 сторінках поміщено там 400.000 слів а вага цілої книжки виносить 3.23 грамів (1/9 часть ounce-a!). Річ природна, що послугувати ся тим словарем можна тільки при помочи сильно побільшеного шкла і тому відразу приміщено книжку в металевій пущочці, яка служить як дармовис до ланцюшка при годиннику. Положимо коло тої книжочки найбільших розмірів діло, яке появило ся в світі, то є „Історія домової війни в Америці“, а контраст буде великанський. Видане „Історії“ коштувало 2 мільони доларів, а то має 120 тисяч сторін, отже grubість його виносить 9 метрів (30 стіп!). Коли сю велитенську книгу по видрукованню переносили до публічної бібліотеки, то ледви 16 людей з трудом змогло дати собі раду.

Переходячи від книжок до документів, то на першій місці треба поставити петицію, предложену англ. королеві Вікторії з просьбою о заказ торгівлі алкогольом і опієм. Є се найбільша петиція, яку колинебудь доручено пануючим, позаяк її підписало 7 мільонів осіб. Сю петицію привезено до королівської палати на возі, який тягнуло чотири коні.

Найвищим чоловіком, з живучих тепер є роджений 1874 р. в St. Paul, Людвиг

Даром дамо кождому великий русько-англійський Тлумач
під дуже легким умовом:
хто пішле через нашу Руську Компанію:
„Ruthenian Exchange Co.“
до краю не менче як 100 корон на раз або
купить шифкарту у нас — дістане даром
Русько-Англійський Тлумач.

Пам'ятайте, що условия легкі і нічо Вас не коштують. Если Вам треба післати гроші до краю, Ви їх мусите через когось післати, если Вам треба шифкарти, Ви її мусите у когось купити. Чомуж би Ви мали купувати шифкарти і посилати гроші через чужих — а не через своїх людей? Руська компанія „Ruthenian Exchange Co.“ містить ся в редакції „Свободи“, і дає половину доходу до каси Р. Народного Союзу, має кавцію 1000 і єсть під контролею стейту. Посилає гроші по всіх уміркованих, спродає шифкарти на всі лінії, помагає в клопотах приїзжаючим емігрантам, коли не можуть дістатись з „Касельгарда“, опікує ся ширю переїзжаючими до краю, в Нью-Йорку, де кождий незнакомлений стрічає ся з трудностями і легко попадає в розличні клопоти.

Тому Русини: чомуж би Ви не мали підпирати Руську Компанію, а тим самим самих себе? Если удаєт ся до нас о поміч — отже також помагайте і нам.

Ми певні, що если звернете ся до нас, будете вдоволені так, як ті всі що до тепер до нас удавались, та не тільки Ви самі будете пересилати гроші і купувати шифкарти у нас, але і всіх Ваших знайомих будете до сего наклонювати.

Русько Англійський Тлумач се нова прегарна книжка, пожиточна для кождого Русина в Америці, обіймає 254 сторін друку. На пересилку книжки присилайте 6 цт. стемплями поштовими.

Хто next? Сей дарунок важний до 1-го Січня 1910 р.

Адресуйте:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

Вілкінс. Сей добряга важить 385 фунтів та є високий 2'45 метрів (то є 8 стіп і пару інчів). Тимчасом знова найменший з смертельників мужеского пола, 18-літний Smiaun, є високий ледви на одну стопу і важить цілих 8 і пів фунта. Найменча, нормально уроджена дитина прийшла на світ від належито розвинених родичів в Нью Орліне; воно мало ледви 370 грамів ваги (11 ounce-ів) та було високе 25 центиметрів (10 інчів). Найбільша дитина побачила денне світло в стейті Wisconsin та росла так скоро, що по році важила 52 фунтів. Позаяк ся дитина є жіночого пола, тому лікарі не спускають з нощі ока, припускаючи, що виросте жінка-великан, якої ще світ не бачив.

Річ природна, що не лишень людський рід може почванити ся такими вибриками натури. На лондонській виставі собак находив ся пес раси з гори св. Бернарда, високий 2'10 метрів (7 стіп). Публіка назвала його „собачим слоньом“, позаяк він важив 347 фунтів. Для контрасту зараз в слідуєчий перегороді поміщено представителя найменшої раси, який важив не цілих 500 грамів (1 фунт). Пес сей є ледви 4 інчі довгий і тому його властитель, лорд Archibald MacLaine носить його найчастійше в руці під рукавичкою.

Одним з найбільших будинків на світі є дім Freihaus у Відні. У ній знаходиться 13 подвір, з яких кілька робить вражінє публічних площ, а цілість складає ся з 1500 кімнат, в яких мешкає 2300 людей з різних клас суспільности. До обслуги Freihaus-у

держать спеціальних поштових урядників.

Найбільшим залізничним двірцем на світі може похвалити ся місто Франкфурт над Менем в Німеччині. Сей кольос має 186 метрів (600 стіп) довжини а 168 метрів (540 стіп) ширини, отже займає площу 31.248 квадратних метрів (29 акрів).

СЛИ ХОЧЕТЕ
написати лист англійський або щонебудь перекласти на англійську мову, удайтесь до мене, а я зроблю Вам перевід скоро і точно.
JNO. J. ARDAN,
Penrith, Va., Cumberland Co.

ВНЕ Є ТУТ
Календар на рік 1910
Календар Загальний з многими образками в твердій оправі 90 ц.
Календар Місячника 30 ц.
Календар підручний 10 ц.
Замовляйте у:
Ruthenian Book Store,
439 N. 6-th Ave.
SCRANTON, PA.

Читайте!!
Братства потребує відзнак, фан, печаток і т. д. парохії потребує річий, як фелон, ризи, плащаниці і т. д. звольте писати на адресу:
P. V. TKACZ,
353 E. 72d Str., NEW YORK, N. Y.
Плащаниці продаємо від 9.00 дол. і висше.
Олійні образи, мальовані на полотні в ціні 7.00 дол. і висше. 45—46

„Гайдамаки“
МІСЯЧНИК
Передплата на рік 1'00 долар. В Австрії і Росії „1'50. долара.
Адреса: „Найдамаки“
639 East 11 Street,
New-York N. Y.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

Published every Thursday at
414 Hudson, New York, N. Y.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.ANTH. CURKOWSKY,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRZOW,

manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21, 1906, at the Post
Office at New York, N. Y., under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**часопис для руського народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00Оплатувати газету треба всес-
да з гори.Гроші треба посилати в ре-
дакстрованих листі, або через ек-
спресовий, або почтовий money
order (монеі ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовім офісі, пішлить нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

414 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.**По річній конвенції
Р. Н. Союзу.**Звичайно говорять опитні
люди, що силу і значінє
чоловіка найліпше мож пі-
знати по числі його ворогів.
Чим в кого більше ворогів,
чим на нього більше з усіх
боків уїдають, а се тим
певніший знак, що він ви-
бив ся над уровень буден-
ности, що він є могутний
і сильний.Коли-ж до того ще ся лю-
дина має до діла з людьми
проблематичної моральної
вартости, людьми, в яких
особистий бізнес є Богом,
то і не дивниця, що їх їдє
і злоба не дофє ся ні перед
найбруднішим средством,
аби лиш того, що не купав
ся в грязуці, а стоїть висо-
ко, стягнути у кал їхнього
власного істнованя.В такім то положеню тої
людини находить ся і наша
організація, Р. Н. Союз.Вороги кругом, чужі і
свої питомі, обпали її наче
собаки діда у вузкій вули-
ци.Га, — скажуть деякі —
„собаки брешуть, видно, що
їдемо!“...Видно, що вороженькам
заздро стало, що Р. Н. Союз
обтер стільки сирітських
сліз, подав стільки вдови-
цям, голодним і холодним
шматок насушеного хліба.Видно, „приятелям“ заздро
стало, що наш бездолийнарод на чужині має свій
кутик, який викохав теплом
свої власної груди, виго-
дував кровцею з під серця.
Видно „приятелям“ захоті-
лось, щоб сей народ лишив
ся тут без найменшої по-
мочи і підпори, позістав
сам лишений собі — бо тоді
сі „приятелі“ моглиб тим
лекше взяти народ у свої
руки... А о се їм лишень
їде.Але якже-ж до того за-
брати ся? Як відвернути
народ від того, що він сам
сотворив? Як знищити Р.
Н. Союз?Чесний чоловік, коли стає
до бою, має відвагу отверто
виступити. Нечесний то на-
че крет: боїть ся отвертос-
ти, боїть ся сонця, та веде
роботу підпольну, підземну,
риє ся під землею, підко-
пуючи довірє, та радіючи
в душі, коли найде та-
кого або сякого; що дасть
ся зловити на хитру брех-
ливу мову.І ми були свідками, як
майже від року в „народ-
них“ часописах появля-
ли ся безвинно пашквілі про-
ти Р. Н. Союзу. Брехуни
тримали ся брехунської
тактики.Не показали ніколи ні
одного позитивного факту,
не сказали ні разу: „гляди
народе, ось се або то є в
непорядку“ — але неначе
сі боязливі собачки без-
винно брехали з за плота.
Безвинно кидали підозрі-
ня, будили сумніви, щоб
лиш скаламутити а оісля
самому ловити в мутній
воді рибу.А Р. Н. Союз мовчав.
Робив добро і згідно ігно-
рував усякі брехливі на-
пасти. Але усеу є кінець.
Головні Урядники Р. Н.
Союзу зібрані на річній за-
сіданю в Шікаго порішили
щоб кожду наймечу брехли-
ву напасть строго доходи-
ти, а щоби безличним брех-
нунам раз на завісїди зам-
кнути рот, передати пере-
ведене контролі чоловікови
зовсім посторонньому, чужо-
му, неначе хочаби сїм
заявити: Гляди український
народе! Англієць перегля-
нув усе діловодство Р. Н.
Союзу і під присягою зізнав,
що найшов. Гляди народе
і суди кому дати більшу
віру: чи чоловікови фахо-
вому, який „зуби свої зів“
в рахунковім бізнесі, та
який під присягою зізнав
се, що найшов в книгах і
касі Р. Н. Союзу, чи тим
брехунам, які з за плота,
ніколи не наводячи і най-
дрібнішого факту, лиш з
безсильної злости та злоби
кидають у свїт одну брех-
ню по другій. Гляди наро-
де і суди хто прав тобі а
хто ворог...І дійсно, се що тепер
здїлав Р. Н. Союз не здїлала
до того часу ні одна подібна
організація. Ні одна по-
дібна організація не віддала
свого діловодства скontro-
лювати фаховому чоловіко-
ви, ні одна до тепер не по-
ставила своїх чисел, так
сказатиб, під мікроскоп. А
се найясніший знак, не-
збитий доказ, що наш Р. Н.Союз не боїть ся публичної
контролі, не боїть ся ден-
ного свїтла, бо за ним не-
ма ні дрібки неправди.На отсей факт ми хотїли
і звернути увагу нашого
загалу.Фаховий чоловік, посто-
ронний, довголітний уряд-
ник Yonkers Savings Bank-у
протягом п'ять днів кон-
тролював цілий маєтковий
стан Р. Н. Союзу і під при-
сягою зізнав, що „най-
шов усе в найліпшій
порядку. Після його ра-
хунку стан маєтку Р. Н.
Союзу, Р. М. Союзу і „Сво-
боди“ разом представляє
вартість 76.604.01 дол.Суди отже руський На-
роде! Читай і скажи, чи на-
ша рідна організація Р. Н.
Союз веде ся правого доро-
гою, чи її Головні Урядни-
ки сповняють совісно свої
обовязки, чи може боять ся
свїтла дневного і свої ді-
ла та рахунки скрито хо-
вають перед свїтлом і
людьми?...Зваживши се докладно,
всякий мусить прийти
тільки до такого заключе-
ня:Р. Н. Союз, се одинока
наша народна організація;
Р. Н. Союз се одинока
підпора народу, одинока
підпора і ратунок наших
родин, жінок і діточок;Р. Н. Союз, се найчес-
нійша організація, якої ді-
ловодство чужі фахові лю-
ди публично узнали за на-
ходяче ся в найліпшій
порядку;Р. Н. Союз, се найпев-
нійша організація, розпо-
ряджуюча днесь маєтвом
коло 80.000 доларів;Р. Н. Союз, се організа-
ція, в якій находять ся всі
щирі, чесні Русини-Укра-
їнці в Америці;і тому не сьміє хибу-
вати ні одного Русин-
а, який не був би її
членом.А ви, клеветники і брех-
уни трепечіть! Лайка, лож
і брехні, кидані вами на
наш Р. Н. Союз, відбили
ся від нього наче грязь від
білих лебединих пер і тіль-
ки вас, вас одних брехуни
і клеветники обмаргали!А наш народ повинен з
сего витягнути відповідні
консеквенції і з тими, що
поважать ся виступати про-
ти Р. Н. Союзу, поступати
як з своїми найбільшими,
заклятими ворогами.**Вилазить шило з мішка**

або

**Чому москвофіли стають в обо-
роті гр. А. Потоцького.**Коли впав з руки мест-
ника найбільший ворог у-
країнського народу, наміс-
ник гр. А. Потоцький, пер-
ші москвофіли накинули ся
з піною на устах на моло-
дого героя, обкидаючи його
болотом, та чернячи гірше
навіть як усі найбільше ру-
синожерні вшехпольські ча-
сописи.Чому се робили москво-
філи, се для всіх було пуб-
личною тайною. Усі добре
знали, що гр. Потоцький
був найбільшим добродїєм
москвофілів, що він їх хо-ронив і підпомагав для сво-
єї шляхотської політики на
кождім кроці, що зробив
собі з них покїрних слуг-
наймитів, аби при їх помо-
чи тільки знищити знена-
виджених „Українцоф“. Для
всіх се було публичною
тайною, що без підмоги гр.
Потоцького при послїдних
виборах до сойму у Львові
москвофіли не були-б ви-
брали ніодного свого „де-
путата“. Тому і не дивни-
ця, що по страті свого до-
бродїя попали в таку ска-
жену лютє.Як сказано, се було для
всіх публичною тайною, хоч
самі москвофіли — се звичай-
на їх крутарська тактика —
сеї підмоги найлютішого
нашого ворога в Галичині
відхрещували ся руками і
ногами. Аж тепер, чим да-
лі від сїх виборів, які за-
писали ся в історії нашого
народу сим польсько-моск-
вофільським союзом на зни-
щенє українського націо-
нального руху, тим біль-
ше виходить на свїтло
денне документів, які
по-над всякий сумнів ствер-
джують се, що не будь По-
тоцького, не були-б москво-
філи вибрали ні одного сво-
го депутата. І так в бро-
шурі посла о. Давидяка
про „суд чести“ над Ду-
дикевичом знаходимо в зая-
ві о. Матковського потвер-
дженє, що д-р Дудикевич
вибраний послом на
основі спеціальної у-
мови з гр. Потоцьким,
при чім о. Матковський по-
кликає ся в сїй справі на
гр. Скарбка старосту з Ру-
док. Те саме — але вже не
про самого д-ра Дудикевича,
а про всіх москво-
фільських соймових
послів — ствердив на мо-
сквофільським „зїзді мужів
довіря“ 1. с. м. москвофіль-
ський соймовий посол о.
Колпачкевич. В своїм рефе-
раті про діяльність москво-
фільських соймових послів,
він (подаємо се на основі
звіту Прикарпатської
Руси, ч. 33. з 5. с. м., от-
же самої найярнійшої мо-
сквофільської часописи, що
виходить у Львові) подаючи
„історію возникновленія и
дїятельности этого клуба“,
заявив: „Благодаря нѣко-
торому безпристра-
стію б. намѣстника
пок. графа Потоцкаго,
наша партія успѣла вы-
брать большее количе-
ство депутатов на свою
програму“. Очевидно,
те, що москвофільський
дневник називає „нѣкото-
рымъ безпристрастіемъ“, в
дійсности було запропанєм
ся москвофільської партії
Потоцькому і „Раді Наро-
довій“, запропанєм, яке на-
віть прихильник Дудикевич-
ського режиму пос. д-р
Марков називає „політич-
ною гангреною“, заяв-
ляючи в найновїшій (239)
числі Галичанина, що
він на „зїзді мужів довіря“
не говорив „о нечистыхъ
рукахъ въ пониманіи зако-
на и моральной этики“, а
„говорилъ лишь о по-
литической гангренѣ,
которой впрочемъ по-
неволю заразилъ сявъ свое время и д-ръ В.
Ф. Дудикевичъ“. Хоч і
сїх признань уже досити,
але мабуть будучність при-
несе ще не одно для вия-
сненя доріг, якими ходять
москвофіли, що-б ратувати
своє кінчаюче ся житє. Та
вже нині і з наведеного
знаємо документно, що для
сеї ціли москвофіли за-
продали ся найлютішому
народному ворогові, запро-
дали ся польській шляхті,
яка наш народ від 500 лїт
давить, яка рада-б його і в
ложїї води втопити.Чи ти бачиш темний, ту-
манений народе, куда тебе
ведуть твої москвофільські
провідники? Чи ти бачиш,
що для своєї особистої ко-
ристи вони торгують твоею
шкурою, продаючи її жив-
цем твоїм відвічним воро-
гам?І ти не плюнеш їм в очи,
народе?...**Під землею.**З Cherry, Ill. де в суботу,
13-го с. м. лучила ся страш-
на катастрофа, про котру
ми вже доносили минувшо-
го тижня, день денно над-
ходять страшні вісти. По
причині повалених перехо-
дів ратункові роботи по-
ступають вельми пияво.
В суботу, в східній секції
майнів, при кінці хїдника
найдено 20 живих май-
нерів, які заложили ся були
камінем і в сей спосіб охо-
ронили перед нехїбною
смертю. Так отже до тепер
добуто з горючого пекла 20
живих, 92 групів а 198 май-
нерів або їх трупів нахо-
дить ся ще у нутрі під
землею.З добутих трупів розпіз-
нано до тепер 42 позаяк
небіжчики в наслідок довго-
голежання під землею значно
уже розложили ся.Поміж зарядом копальні
а міліцію приходять раз
в раз до суперечок, а ра-
тунковий корпус нарікає
рівнож на заряд, який не
пускає глядіти за жертвами
в глибині майнів, але каже
йому гаяти дорогий час на
ставленю підпор.Майже кождий з отсїх
виратуваних майнерів напи-
сав під землею своє заві-
щанє. Більша частина жо-
натих майнерів понапису-
вала листи до своїх жінок,
де в роздираючих серце
словах пращає ся з ними
на віки. І тому радість тих,
які знайшли своїх рідних,
які дійсно неначе з мертвих
повстали, не дасть ся опи-
сати.А попри се з новою силою
встає гадка, що так як тих
20 могли були уратувати ся
усї майнери, колиб ком-
панія була поступала після
ясного права, обовязуючого
в стейті Ілінойс: іменно во-
но жадає, що в кождій
майні мусить бути другий
вихід. А так, опять з новою
силою розриває ся кривава
рана тих нещасних, яких
батьки і діти не належать
до числа оттих чудом во-
скресших. І коли одні жін-
ки, яким вернено їх това-
ришів з радощів майже від-
ходять від ума, то чи седивно, що між оттими, яких
не згадала доля кілька дій-
сно походило з ума.Яка кара стріне винуват-
их се питанє, на яке здасть
ся не буде ніколи доста-
точної відповіди. Уже хотїби
з тої причини — як то вже
в подібних случаях де кор-
порації суть властителями,
сотки разів судово ствер-
джено, що ті, які властиво
особисто суть відвічальні,
ніколи не можуть бути по-
тягнені до особистої судо-
вої відвічальности.**Просьба!****Дорогі Родимі!** Наша русь-
ка церков в Обурн, Н. Й.
переходила важкі часи. Як,
мало що не в кождій руській
громаді, так і в нашій за-
кутині загніздилась царє-
славна мотилиця, котра до-
вела до роздорів і процесів.
Хотїли царєславні загартати
весь добуток, нашу працю,
весь церковний маєток.
Справді не доконали сего,
але через несовістність ло-
єрів, стратили ми більш
3000 дол., весь заощадже-
ний грїш. Відпало від нас
лвайцять кілька родин за-
мотиличених царєславїєм...
Відпав бурян, що заглушу-
вав наше поле церковне і
народне... Остало нас тро-
хи менше, але не стра-
тилисьмо на силі, бо з бор-
би сеї виїшли ми скріплені
в вірі і в національнім по-
чутю.Сего року порішилисьмо
побудувати нову церков,
на місце старої деревляної,
котра хилить ся до упадку.
Нас тепер є лише 70 родин
і тому не приступилисьмо
до будови якоїсь величавої,
але будуємо після наших
сил церков муровану з га-
лею на пиколу. Наші братя
громадяни складають з о-
душевленєм жертви на бу-
дову нової сьвятині але
видимо, що нас мало, що
потреба нам помочи наших
Дорогих Родимців. Ми свї-
домі сего, що наш нарід,
нераз понад міру, обтяже-
ний ріжними вкладками,
жертвами, але мимо сего
звертаємо ся з просьбою,
бо єсьмо в великій потребі
і клопоті і віримо, що лише
спільною помочю наш на-
рід може підноситись, при-
йти до слави.І тому звертаємо ся до
всіх Хв. Урядів церковних
і парохїяльних, до всіх Хв.
Братств і до всіх Вив. Ро-
димців з нашою просьбою:
Поможіть нам своєю жер-
твою в нашій сьвятій ділі,
а наша вдячність і щиро
Руське „Спасибі!“ буде
нашою відплатою.Всякі датки і жертви
просїмо посилати на руки
касієра, Петра Шевчик, 53
Pulsifer str., Auburn, N. Y.
Auburn, N. Y., в жовтню
1909 р.Мих. Полянський, предс.
Пет. Шевчук, кас.
Ів. Пители, секр.
о. Теодозій Цар.(Печатъ гр. кат. Висс-
копа.)Повизшу відозву ствер-
джає ся яко правдиву и
просить ся вѣсьх вѣрныхъ
гр. католикѣвъ Русинѣвъ
пѣдпомочи своихъ братей.
Филадельфія дня 2-го но-
вембра 1909.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Жовтень 1909

Розхід за місяць Жовтень с. р. єсть: За померших членів або їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 82. Войтко Іван, ум. 4,9 1909.	\$1000.00
171. Федько Николай, ум. 9,9 1909.	500.00
196. Міжичко Іван, ум. 14,9 1909.	1000.00
108. Ярош Михайл, ум. 29,9 1909.	500.00
78. Вацура Осиф, ум. 30,9 1909.	1000.00
34. Гатала Михайл, ум. 4,10 1909.	1000.00
63. Красівський Андрей, ум. 8,10 '09.	1000.00
3. Гуль Яків, ум. 14,10 '09.	1000.00
207. Ліпінська Конст. ж. Антонія 8,10 '09.	200.00
81. Дурделя Михайла, ж. Осифа 26,10 '09.	400.00
63. Бурка Текля, ж. Андрея (ст.) 5,10 '09.	400.00
5. Бакош Марія, ж. Петра, ум. 16,10 '09.	400.00
124. Федич Гелена, ж. Осифа, ум. 16,6 '09.	200.00
67. Старух Марія, ж. Леона, ум. 18,3 '09.	400.00

Виплачено за помози на суму	\$9,000.00
Платня головних урядників за Жовтень	190.00
Адміністрація Союзу за Жовтень	131.50
Кошта річного засідання Р. Н. С.	300.00

Весь розхід виносить \$9,621.50

Розмет платить 10,454 членів на ціле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1473 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

Д. Шаршомь, гол. касієр. С. Ядловський, гол. секр.
Дм. Капітула, гол. предсід.

Повідомлене.

Отеим повідомляю ще раз всіх п. Секретарів і Організаторів, що Гол. Уряд Р. Н. Союзу не прийме ніякої декларації без виконання доктором лікарського свідчення на противній стороні. Дальше звертаю увагу, щоб пп. Секретарі означували на деклараціях на яку суму посмертного член хоче платити перевертнем слова ціле або половина; як також наколи приступає член жонатий, має подати імя, вік і місце замешкання своєї жени. В тій справі я вже більше до нікого особисто писати не буду, а невиконену точно декларацію зверну до-дотичного Відділу.

Рівнож повідомляю, що Секретарі Відділів мають місячне справозданє без огляду на се чи був хто прийнятий або вичеркнутий чи ні. В тій цілі Головний Уряд висилає враз з розметом готовий до сего друк на жовтій папері, котрий має бути виконаний, підписаний Предсідателем і Секретарем Відділу.

Дальше повідомляю, що почавши з сим розметом, будемо висилати до Секретарів картки, на котрих мають списати імена і адреси всіх членів, яких прийняли до Відділу чи то нових, чи з переступними листами або на ново прийнятих і прислати їх враз з деклараціями до Головного Уряду. Тим способом члени не будуть мусіти чекати цілий місяць за газетою але сейчас по приступленню одержать її.

З поважанєм

Т. Лабовський,
Рекордовий Секретар Р. Н. Союзу.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союзу“, кожде братство приналежне до „Союзу“, повинно мати отсі книжки:

- 1) Книжку членів (іменослов).
- 2) Книжку місячних складок.
- 3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство засатил 5 доларів до каси „Союзу“.

Дарунок на Свята.

Сей гарний годинник, загально-заний в своєї досконалості, найліпшої конструкції, а гарантією на 5 літ, а напсом „Памятка в Америці“ дістане наш кождий костюмер зовсім даром. Ми рішили зробити небувалу сю оферту, щоб розповсюдити наш тютюн „Москва“ аняний а доброти і нешкідливості по найглухших закутках Америки. Хто хоче нам допомогти, дістане 100 пачок тютюну вартості 15 дол. тільки за 6.00 дол., та, що кождий за свій труд заробить 9.00 дол. Крім варіюку кождий дістане в дарунок цілком даром отсю годинку. Кождий зрозуміє, що ми не хочемо заробити а лиш заохотити підприємчих до продажі того тютюну, без якого ніхто, хто його раз спробує, не може обійти ся.

Недоволеним сейчас звертаємо гроші.

Ся оферта є важна лишень на святотичний час, отже хто хоче в ній заробити, нехай сейчас прийдє 50 цнт. а по огляненню усього на експресовій офісі доплатить решту, 5.50 та забере тютюн та годинник.

Сумніваю і боятися ся не повинен ніхто, поваж наш фірма не належить до тих, що хитро огулошують ся по часописях. Хто чтив часописи, сей знає, що наша ідея пару літ, бизнес веде собою і все виконує та, що обіцяє. Колиб так не було, бизнес не міг так долго існувати.

Russian Tobacco Company, 132 Nassau St., Dept. 8, New York City.

До наших бизнесменів

Календар Р. Н. Союзу кінчить ся вже друкувати і за якого-пів місяця члени будуть мати його в руках.

Просить ся усіх тих, які займають ся збиранєм оголошень до сего календаря і таких ще несписали, безпроволочно прислати їх на руки редакції, бо в противнім разі готові наразити ся на таке, що їх оголошення не будуть поміщені. Для тих, що хотіли-б в послідній хвилині дати ще свої оголошення подаємо в послідне ціни. Ціла сторона, то є 3½ через 5½ — 24.00 дол. Пів сторони, — 13.00 дол. ¼ сторони 7.00 дол., ½ стор. 4 дол. Гроші за оголошення безуслівно мусять бути пристані з гори. Послідний речинець до надсилання оголошень є до 1-го грудня с. р.

Інтерпеляція.

В однім з чисел „Свободи“, десь з кінцем червня або з початком липня, чи пізнійше, було поміщене справозданє з віча в справі Мирослава Січинського в Olyphant, Pa., на котрім зложено суму \$16.00 і ще щось центів.

Я констатую факт, що на сім вічу зложено лиш \$12.80, а касієром до того гроша вибрано нікого Собака, котрий тепер в Канаді, або вчить бодругівську фелогію або на фармах кукурузянку жне. Та якось, чи через ошибку, чи „шануючи“ святих, віддано тих \$12.80 мені до рук, щоб затримати їх, доки більше не збере ся. Та коли я приніс гроші домі, переконав ся, що один „срібний“ долар, був справдішнє олово. Видко якийсь „щирий патріот“ слідом бідної вдовиці, що жертвувала на храм божий дві лепті, дав на фонд Ол. Січинської олово, мовляв: нехай Г. Бог приймає воробця за індика. Один з моїх парохіян „перетопив“ того оловяного хотяїзі стратою 20 цт., отже з тої складки лишило ся чистих \$12.60, котрі я відослав де було треба, а котра то сума була квітована в „Ділі“ (старокрасівській газеті), чого д. Андрій Тарас є свідком.

А тепер маленьке питає:

Бєли секретар того віча реєстрував в „Свободі“ суму \$16.00, видко, що хтось по часі на чийсь руки зложив решту до тих \$12.60. Питанє стоїть отже, де тая решта діла ся. З гроша громадського, публичного мусить бути рахунок чистий.

О. Василь С. Гриняк.

ХТО не має а хоче дістати банкові папери до пересилання гроший до краю, нехай сейчас пише на адресу:

Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson St., New York.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

На долист.

- 25 Ч | Іосафата
26 П | Іоана Злат.
27 С | Филипа апост.
28 Н | 26. Гурія, Сам.
29 П | Матея єв.
30 В | Григорія
1 С | Грудень. Плятона

— Шифкарті з краю від 12-го с. м. незвичайно стали. На бременську лінію через воду коштують всего лишень 38 дол. разом з тутешнім поголовним податком. Як говорять з 1-им грудня опять ціна підскочить, тому тепер і найліпша нагода спроваджувати свою рідню.

— Оголошенє присуду найвишого апеляційного суду дистрикту Колумбія, яким засуджено предсідателя сфедерованих робітників, Гомперса, їх організатора Мічеля та секретаря Моррісона, і то першого на 12, другого на 9 а третього на 3 місяців вязниці зробило величезне вражєнє в цілій Америці.

Кількома словами розказана їх історія є слідуєча:

Свого часу вибухнув страйк в закладах фірми Bucks Stove and Range Co. Фірма держала ся сильно і не гадала уступити. Страйкарі уладили бойкот та в часописях юністів втягнуло сю фірму на так звану „чорну лісту“, над якою був зазив до робітників бойкувати всі вироби і товари проскрибованої фірми. Бойкотована фірма постарала ся в суді о „injunction“ (судовий заказ). Мимо сего юністи не заперестали накликувати до бойкоту. Відізав ся і сам Гомперс, заохочуючи до завзятої борби та оголосив, що в тім случаю інджонкшен є неконституційне, бо нищить загарантовану в конституції свободу преси. Урядстейту потягнув його сейчас до відвчальности і судія Wright запис трьох провідників юністів на кару вязниці. Пішла апеляція і власне тепер апеляційний суд потвердив присуд судії Wright-a. Лишає ся ще одна інстанція: Найвищий Трибунал в Вашингтоні.

— Найглибша діра в землі. Доси була найглибшою дірою в землі яма викопана на пруськім Шлеску до глибини 2003 м. Така глибина непрактична вже для гірництва і представляє певний інтерес тільки для наукових дослідів. Але в останніх часах викопано на Горішнім Шлеску яму до глибини 3200 м. Доконав сего заряд пруського гірництва. Доси не оголошено ще, яка температура панує в тій глибині. Коли вона прибуває на підставі знаного доси правила, то в тій глибині панує гарячо на 100 Цельсія, отже людина там перебувати не в силі. Сего року осягнено також найбільшу висоту. Насамперед князь Абрुцців вийшов пішки до висоти 7500 м., а в серпні с. р. балон з двома людьми осягнув висоту 11,000 м. Доси ніхто з людей не був вище понад поверхню моря.

— Масова дезерція з Угорщини. Надгранична жандармерія на Угорщині попала на слід масової дезерції, яку переводили еміграційні агенти. Найбільше обтяжений агент Ст. Радужовський з Клявзєнбурга. Військові власті від якогось часу запримили, що з рекрутів, покликуваних до браки, ставить ся ледви 50 прц. В Земуни і Шарозі не ставив ся ані один рекрут. Дохождєня виказали, що еміграційні агенти переводили рекрутів через галицьку границю, а звідти висилали їх за море. Щоби відвернути увагу властей від тих масових еміграцій, агенти улаждували з емігрантів ніби боготливий процесії, в котрих самі

* ROSE'S IMPROVED ANTISEPTIC CATARRH JELLY *

Guaranteed by The Rose Mfg. Co. under the Food and Drugs Act, June 30, 1906
Serial No. 251-4

Натар жолудка є часто взятий хибно за нетравлене. ЗАРОДОК катаровий затроне носові проходи, входить до горла а опісля до жолудка, втягаючи за собою зародки, через що повстає слабість. Правильний рух здорового жолудка устає. Корм не може бути ні стравлений ні з'ужитий. Висті усунути причину, лікарі старають ся штучним способом повернути природне діланє жолудка, а не старають ся усунути ті зародки, виготі діткену частю або поздержати всі неправильности. — Розого Антисептичний Плин проти Катару є правдивим домашнім ліком, зовсім відмінним своїм виробом від всіх других того рода ліків дотепер існуючих. — Є сь сильний слизистий плин, привертуючий скоро силу і житєвість. Кожного рода катар може бути вилічений если уживає ся сего успокоючого, гоючого средства. — 15,000.000 штук продано а 50,000 антикарів продає его.

Немає в собі жадної кокаїни, ані ніяких шкідливих домішок. Розого Антисептичний Плин проти Катару вбиває мікроби сьчас. Його діланє на слезову оболону є антисептичне, а що складаєє з многих гоючих складників, сповняє свою річ належно, недонесучи до ширення ся зарази, готь паражєну частю і усуває катарове затрує. Природа робить решту. — Розого Антисептичний Плин проти Катару може бути також ужитий в слізючих слабостях, як: Укушенє пчолою, оводом, попавєнє, вколєнє іовитою рослиною, скаліченє барбаром, злигненє, попуканє шкіри, злихненє складів руки, попавєнє, відморозєнє, укушенє комарів, сіданє ся рук, тасємєць (робаків), загнітєня, вські рани, попавєнє голови, чиряки, опалєнє сонцем, ятєрєнє (роплєнє), попуканє губ. — Пішіть 2-цєнтову пошту марку, а дістанєте даром один кусок на пробу. Зливуєтєсь і втішитєсь ним. Він усуне Вам сьчас катар носовий і слізючий Вас до дальшого уживанья його. Пішіть по него сьчас. — Ціна 25 центів за один пакетик.

ВИРОБЛЯЄ

THE ROSE MFG. CO.

223 JAY ST.

BROOKLYN, N. Y.

43-

Зовсім даром

дам кождому великий

Руско-Англійський Тлумач

хто сповнить одно дуже легке услівє

Оголошенє сє важне лиш на короткий час. — Пишіть на адрес:

Jno J. Ardan
Penrith, Va., Cumberland, Co.

ступали під бальдахімом, перебрані за священників. Тим способом переводили цілі маси емігрантів за границю. Емігранти перебирали ся також за циганів.

— Урядованє бразилійської поліції. Місто Ріо де Жанейро було дня 22 м. м. видовищем кровавих подій. День перед тим весела академічна молодіж постановила святкувати торжественно початок весни. (На полудневій півкули власне тепер починає ся весна.) В тій цілі зібрала ся громаднє і вирушила пішки, верхом і в повозах на місто і перетягала улицями, несучи гумористичні паперові карикатури деяких красавих властей. Забавна дійшла до кінця, бо виступили поліція і розігнала товпу, причім кількох студентів потурбовано. Обурені тим студенти удали ся на другий день до команданта поліції, генерала Сузи, на скаргу, однак одержали відповідь, що всякі демонстраційні походи поліція все буде розганяти. Студенти, невдоволені сєю відповідою, постановили пімсти ся і уладили зараз похоронний похід, що мав з'образати похорон депотичного команданта поліції. Серединою найлюднійших улиць ступав похід з великою домовиною на переді, а хоругвами, святихниками і монахами позаду. Богато осіб в рубій жалобі оплакувало голосно смерть генерала Сузи. Дізнавшись про се, Суза вибухнув страшенним гнєвом і вислав кількадесят поліціянтів, поперебираних по цивільному, котрі заступили ломодежи дорогу коло політехніки. В одній хвили кинули ся поліціятники на товпу і штилетами та бритвами стали колоти й різати кождого, хто попав під руку. Безборонна молодіж кинула домовину з мнимим небіщиком і розбігла ся на всі сторони. Однак поліційні різунки зробили своє: на улици лежав академік Гімарасє з розпорєним животом а другий студент, якийсь Жункейра, конав порізаний та поколений. Крім того потерпіло лекші і тяжші рани кількадесят студентів. Різня була би трєвала довше, якби не сенатор Люз, котрий на підставі права, прислугуючого сенаторам, нагнав поліційн. бандітєв а також відатєв кінну полі-

цію, яка саме надїхала, щоби цілком розігнати похід. Тїла убитих студентів перенєсєно до політехніки, де їх опісля уложєни на катафалку і засипано цвїтєми. На місце катастрофи прибув міністер внутрішних справ і багато інших достойників, а товпа зросла до величезних розмірів. Обурєнє против поліції було страшєнє. Всі редакції а також багато інституцій вивісили жалобні хоругви, а вечером замкнено на знак жалоби всі театри та інші місця розривки. Прєса скритикувала поведєнє генерала Сузи дуже остро а дєвєник Sesculo подав фотографії бандітських поліціянтів з генералом Сузою на перед, котрого названо „найбільшим опришком“. З огляду на те командант поліції, ген. Суза удав ся до президента бразилійської рєпублики з просьбою о димісії, але одержав відповідь, що спізнєв ся зі своїм поданєм, бо декрет усуваючий його зі становища вже підписаний. Колиж ціла маса стала домогати ся, щоб Сузу виліз з віддати перед воєнний суд, Суза виїхав з цілою родиною в грубину краю. Похорон убитих студентів відбув ся на другий день при величезній участі публики. Варварство поліції порушєно також в парляменті і справою заняв ся суд.

Standard Steel Co. 21-го с. м. оголосила, що добровільно підвищає усім своїм робітникам в числі 13,000, зянятих в закладах компанії в Butler, Pa з днем 1-го грудня підвищає плату о 10 процєнт. Обіцяно підвищити платню дальше о 10%, наколи лишєнь обставини на се позволять.

— Цілому світові сє відомо, на що уживає ся зовнішних средств. „Котвичний Pain Expeller“ з поміж них усіх є найліпший; в тій цілі виробляє ся його стисло після наукових вказівок. Цілий світ уживає сего средства полязак нема йому рівного. Ціна флашочки 25 і 50 цнт.

Всі руські Календарі на р'м 1910.

До кождого даємо гарну пам'ятку. Агентів потреба по п'дєвах, добрий заробок.

Knyharnia Nowostyj

Box 21, S. Pittsburg, Pa.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почесний член
Р. Н. Союзу.

Іх Пресвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший русь-
кий єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712-Carson Str. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідатель:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Гут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шарпшов,
524 Pine & Franklin St., Sha-
mokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Леон Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.

Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg,
Pa.

Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добровор, 25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій 391 Maple Ave.
Kingston, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятин, 411 Washing-
ton Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Пурковський 184 Hudson
Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str.,
Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Со-
юза знаходиться під числом
123 Sussex St., Jersey City,
N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
Принймає членів до 45 літ
жизні.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена кляси „А“
(ціле посмертне) \$1000.00.

В разі смерті члена кляси „Б“
половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „А“ 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа
члена кляси „Б“ 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до
\$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг
або рук \$1000.00,

б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.

Если отец родини в шпитали
божевіллях, Союз платить
до року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу,
жусьть вписатись також до брат-
ства, як належить до Союзу.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ
Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що
всі гроші належать до Р. Н.
Союзу, посилаєся так: на money
order-ах або чеках виписуєся
на Alex Sharshon, Shamokin,
Pa. Далі так записачий по-
ney-order або чек не посилаєся
до Голов. Касієра, але враз з ви-
казами до Голов. Секретаря. Го-
ловний Секретар описав відсилає
до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

Ч. 119 КВІТ \$150.00
на сто п'ятьдесят доларів, котрі
місц. уряд отримав за похорон.
кошти з посмертної заповіді по
Івані Динько з Головної Каси
Руского Народного Союзу в Аме-
риці.

Rossford, O. 13. 1909.

Д. Копена.

Сьвідки:
Михайло Бобак,
М. Цеплий.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 235.

Мих. Вайнар предс.,
Дмитр. Копена секр.

Ч. 1123 КВІТ \$400.00

на чотириста доларів, котрі п.
Йосиф Вольф отримав як по-
смертну заповідь по жені Ка-
терині з Головної Каси Руского
Народного Союзу в Америці.

New Burgh, O. 1909.

Йосиф Вольф.

Сьвідки:
М. Бухко,
Іван Скапура.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 93.

Ник. Барна предс.,
Мих. Мацек секр.

Ч. 1117 КВІТ \$1000.00

на тисяч доларів, котрі п. Анна
Трембач отримала як посмертну
заповідь по мужу Івані Трем-
бач з Головної Каси Руского
Народного Союзу в Америці.

McKees Rocks, Pa. 1909.

Анна Трембач.

Сьвідки:
Ант. Каня,
Іван Спаяк.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 91.

Теод. Сушинський предс.,
Евт. Бодак секр.

Ч. 1124 КВІТ \$400.00

на чотириста доларів, котрі п.
Клементій Гуретяк отримав як
посмертну заповідь по жені Ан-
ні з Головної Каси Руского На-
родного Союзу в Америці.

Mt. Carmel, Pa. 13. Нов. 1909.

Клементій Гуретяк.

Сьвідки:
Іван Воргач,
Тар. Вінцаровський.

Від місцевого Уряду Руского
Народного Союзу в Америці.

Відділ (число) 75.

Тифон Хомяк предс.,
Іван Голда секр.

Рух
в відділах Р. Н. Союзу.

TERRYVILLE CONN. бр.

св. Арх. Михайла, від. 54 подає
до загального відома, що буде
приймати нових членів без
вступного до братства, а до Р.
Н. Союзу після статутів в міся-
ці жовтня і листопаді. Просимо
всіх братів Русинів з Тервил
прийти на ті два мітинги і при-
ступити як найчисленніше в
члени.

М. Бобик прд.,
Ф. Лига кас.,
Юрій Ціхонь секр.

ELIZABETHPORT, N. J. бр.

св. Арх. Мих. від. 142 подає до
загального відома, що в місяцях
падолист і грудню буде прийма-
ти нових членів до брат-
ства без вступного.

С. Байтал секр.

NORTHAMPTON, PA. брат.

Успенія Пресв. Богор., від. Р.
Н. С. 33 подає до відома, що річ-
ний мітинг відбудеся 28 падо-
листа: кожний член мусить яви-
ти ся, неявивший ся буде кара-
ний після статутів. На тім мі-
тингу буде вибирати ся нових
урядників.

Теодор Федько предс.,
Михайл Чепеляк кас.,
Тарас Кокоцний секр.

PITTSFIELD, MASS. бр. св.

Дим. від. 150 подає до відомо-
сти, що річний мітинг відбуде
ся дня 5. Грудня Початок о год.
1.30 по пол. Справоздане касо-
ве і вибір нового уряду. В міся-
цях Грудню і Січню буде при-
нимати ся нових членів до брат-
ства без вступного а до Р. Н. Союзу
після статута. Член не явивший
ся на мітинг заплатити 25 цнт.
а урядник 50 цнт. кари.

Ілько Яремих секр.

MINNEAPOLIS, MINN. бр.

св. Богородиці, від. 194 подає
до відомости, що дня 12 Грудня
відбудеся річний мітинг. По-
чаток о 1 год. по пол. в гали
церковній св. Ів. Хрест. на 3-
тій в Minneapolis. Справоздане
касове і вибір нового уряду. Ко-
жний член беззусильно мусить
явити ся і вирівнати свої залеж-
ности, бо в противнім разі зі-
стане виключений з братства і
Р. Н. Союзу. Неявивший ся член
заплатить 50 цт. а урядник 1 дол.
кари.

Т. Шеремета предс.,
Ст. Мислицкий секр.

HAZLETON, PA. бр. св. Ар.

Михайла, від. 85 подає до відо-
мости, що дня 12-го Грудня від-
будеся річне засідане. Початок
о 2-й год. по пол. в гали під
церквою на No 6. Справоздане
касове і вибір нового уряду. Ко-
жний член беззусильно мусить
явити ся і вирівнати свої залеж-
ности, бо в противнім разі зі-
стане виключений з братства і
Р. Н. Союзу. Неявивший ся
член на річне засідане заплатити
50 цт., а урядник 1 дол. кари.

Клим. Кравчук секр.

SPRING VALLEY, N. Y. У-

країнське Тов. „Просвіта“, від.
257. подає до відомости своїм
членам, що мітинги відбувають-
ся в третю неділю по першій, в
домі Петра Махемети. Початок
о 2-й год. по пол.

Йос. Цаповський предс.,
Гелена Шнайберг секр.

SWOYERS, PA. бр. св. Ар.

Михайла, від. 197 подає до відо-
мости, що річний мітинг відбуде-
ся дня 19. грудня. Початок о
другій годині по пол. під церк-
вою. О. Николая в Своєрс, Па.
1) Справоздане касове, 2) вибір
нового уряду. Кожний член має
явити ся і вирівнати свої залеж-
ности, бо в противнім разі зі-
стане виключений з братства і
Р. Н. Союзу. Неявивший ся член
на річний мітинг заплатити 50 цт.,
а урядник 1 дол. кари.

Лесько Лазар предс.,
Андр. Лукецкий секр.

Яцко Квачан кас.

BELLE VALLEY, O. бр. св.

О. Николая, від. 224 подає до
відомости, що річний мітинг
відбудеся дня 12. Децембра, в
гали Николи Гадик. Взиваєся
всіх братів, щоби явили ся на
тім мітингу і вирівняли свої дов-
ги. Вибір нового уряду на рік
1910. Котрий член не явить ся і
не вирівнає свого довгу, буде
супендований з братства із Р.
Н. Союзу. Котрий не явить ся
на мітинг, заплатити 50 цт. а у-
рядник 1 дол. кари.

М. Сорока предс.,
М. Ворона секр.

McKEES ROCKS, PA. бр.

св. Дмитрія, від. 91 подає до
загальної відомости, що дня 12.
грудня сего року відбудеся річ-
ний мітинг. Початок точно о год.
3-й по пол. Справоздане дохо-
дов до цілих 11 місяців і вибір
нового уряду на рік 1910. Ко-
жний член беззусильно мусить
явити ся і вирівнати всі свої залеж-
ности, бо в противнім разі зі-
стане виключений з Р. Н. Союзу
і братства. Член неявивший ся
на мітинг заплатити карі 1 дол. а
урядник 2 дол.

Т. Сушинський предс.,
А. Каня кас.,
Е. Бодак секр.

N. S. PITTSBURG, PA. брат.

„Лицарів Св. Георгія“ від 250
повідомляє всіх своїх членів, що
піврічний мітинг відбудеся дня
12-го Децембра. Початок о год.
2-й по полудни. Справоздане
касове і вибір уряду. Взиваєся
всіх членів довгуючих, щоби ви-
рівняли свої залежности, бо в про-
тивнім разі будуть супендова-
ні на три місяці з братства і з Р.
Н. Союзу. Беззусильно кожний
член не явивший ся на той мі-
тинг заплатити 50 цт. а урядник
1 дол. кари.

С. Маційовський предс.,
П. Франчак кас.,
Д. Маційовський секр.

SCOTTDAL PA. бр. св. Ів.

Хрест. від. 36 подає до відомо-
сти, що дня 19 Децем. 1909 р.
відбудеся річний мітинг. Вибір
нового уряду. Буде приймати
ся нових членів. Кожний член,
котрий довгує має свій довг ви-
рівнати, та кожний член має я-
вити ся. Неявивший ся член на
той мітинг заплатити 25 цт. а у-
рядник 50 цт. кари.

Мик. Зорил предс.,
Іван Корба секр.

Іван Бибель кас.

MINERSVILLE, PA. бр. св.

О. Ник. від. 78 подає до загаль-
ного відома, що 19-го грудня
відбудеся річний мітинг в цер-
ковній гали точно о 1-й год. по
пол. Кожний член мусить явити
ся і вирівнати свої залежности,
бо в противнім разі зістане ви-
ключений з братства і Р. Н. Со-
юза. Справоздане касове і вибір
нового уряду. Неявивший ся
член заплатити 50 цт. а урядник
1 дол. кари.

В. Крамар предс.,
А. Марцінко кас.,
І. Вайда секр.

MAHANOU PLANE, PA. бр.

св. Прор. Ілії від. 28 подає до
прилюдної відомости, що 12-го
грудня с. р. відбудеся річний
мітинг в церковній гали. Спра-
вездані і вибір нового уряду.
Кожний член мусить явити ся і
вирівнати всі свої залежности.
Неявивший ся член заплатити 50
цт. кари.

О. Муха предс.,
І. Стец кас.,
Ів. Пустельник секр.

DUNLO, PA. бр. св. П. і П.

від. 61 подає до відома, що річ-
ний мітинг відбудеся 12-го
грудня с. р. в церковній гали.
Справоздані і вибір нового у-
ряду. Кожний член має явити ся
і вирівнати всі свої залежности.
Неявивший ся член заплатити 50
цт. кари.

Ів. Мигалик предс.,
А. Чингел секр.

TAYLOR, PA. бр. св. О.

Ник. від. 92. подає до загальної
відомости, що буде приймати
нових членів до брат. без вступ-
ного в місяці Листопада і Груд-
ня. Мітинги відбувають ся дня
21. Листопада і 19 Грудня в га-
ли Jones Hale Grow st.

Й. Сенюк секр.

НORTHAMPTON, PA. подає

до відомости всім членкам
Сестрицтва Непор. Зачатія Пр.
Діви від. 252. Р. Н. Союзу в
Northampton, Pa., що після § 137
статута відбудуть ся вибори мі-
сцевого уряду на рік 1910 дня 5.
грудня 1909 в церковній гали.
Неявивша ся членка заплати-
ти карі 50 цт. а уряднички по
1 дол.

Меланія Кравчишин предс.,
Анна Сенюк секр.

ПОТРІБНО СЕЙЧАС

старшої жінки до ведення дому
священника. Зголошення при-
має редакція „Свободи.“

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

як пошукування знайомих, оголо-
шення балів, представлень, ско-
дин і т. п. друкуємо в „Свободі“
по ціні одного цента від слова
за оден раз. Гроші треба присла-
ти наперед.

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює Братство св. Арх.
Мих. від. 142 в суботу. дня
27-го падолиста 1909 р.
в гали д. Й. Чурчака (J.
Ciurezak) на розі South
Park & Front Str., Eliza-
bethport, N. J.

Початок о год. 4-й попо-
лудни. Музика знаменита.
Вступ для мушин 25 цт.,
для жінок безплатно. Всіх
сердечно запрошує
Комітет.

ДЕ С

Іван Кіт. В дуже важній справі
просить ся подати його адресу
до:

Яцко Гитон,
півець церковний
в Гладшові,
п. п. Горлиці,
Галичина

КОНКУРС.

Руська гр. католицька Церков
в Трой, N. Y. потребує сейчас
дякуючителя. О ту посаду мо-
жуть старати ся лише ті канди-
дати, котрі суть добре обізнані з
провадженням хору церковного і
світського. Рівнож вимагаєся
точного знання ірмольогійного
спису. Пенсія (на разі) \$35.00 і
доходи, як також осібне винаго-
ржене за проваджене школи
неграмотних. Зголошувати ся на
адресу:

Greek Catholic Church Office,
442 2-nd str.,
Troy, N. Y.

ДЯКО-УЧИТЕЛЬ

знаючий провадити школу дітей,
хор і розуміючий ся на діякстві
пошукує місця. Обійме посаду
від нового року. Ласкаві зголо-
шення просить ся слати на адр-
есу:

Peter Kiryluk,
439 N. 6-th str., Scranton, Pa.

Русько-англійський Шляуч

„ТОВАРИШ“
підручник для науки англійськ. мови

Ся обемиста незвичайно практично
уложена книжка є дійсно одиноким
товаришем і учителем для кожного
Русина в Америці. В ній найдете всі
інформації і розмови, потрібні в ко-
денній життю. — Сторін 256. Тверда
оправа. Ціна 60 цнт. — Заовлаяти у:

ANDREW SAWKA
52 Greene Str., Jersey City, N. J.
— АГЕНТАМ ЗНАЧНИЙ ОПУСТ. —

Руський лікар зі старого краю

ДР. М. ВИСОЦКИЙ

Спеціаліст в мунесьних, міно-
чих і діточих недугах.

Години урядові: 8—9 ра-
но, 1—2 по пол., 6—8 з
вечера.

Office 142 Ferry Str.,
NEWARK, N. J.

ГОВОРІТЬ ПО РУСЬКИ!

Чого нам доконче потреба?

Кожний, котрий прибудо до Америки
ковинен купити собі

„Англійсько Русиний Товмач“.

Хто не знає розмовити ся по англій-
ськи, той не може нігде дістати доброї
роботи ані провадити жадного бізнесу
в Америці. Власне добра спосібність: мп
масло нові „Русько Англійські Товмачі“,
260 сторін, в твердій оправі. У ній всьо
докладно переведено в англійського на
руське так, що можна з него скорше
научити ся Англійської мови, як в ко-
торого іншого підручника. Для кожного
виплесло тої „Товмач Русько-Ан-
глійський“, туших красних листів і
Сонини, в котрій суть єди дуже добро
виплесло тільки за одного долара а
пересилкою. Гроші можн послати в
листі родістерованім. Паміть, а не бу-
де жалувати.

А. М. WASIURKOV,
BOX 17 ST. FRANCOIS, MO.

Паперовий промисл.

Приміненє паперу до про-
мислових цілей, особливо у
формі парієт маше, зрос-
тає чимраз більше. В Аме-
риці, а в останнім часі
також в Європі будують а
паперової маси залізничні
вози, передовсім люксово-
ві. Сей матеріал значно
дешевший від дерева, лек-
ше его обробляти і надава-
ти ему різні форми, а до
того зверхній вигляд есте-
тичнійший ніж лихого де-
рева. Має також і сю при-
кмету, що є рішучо непро-
никливий, труднійше втя-
гає вогкість, гірше прова-
дить тепло. При фабрикації
повозів найшла паперова
маса також велике примі-
ненє, служить до виробу
коліс, котрі імпрегновані і
загартовані з верху не ви-
магають вже залізних окру-
гів (коли ходять о ліпші
бруки) а котрі еластичнос-
тю подібні трохи до коліс
гумових.

Дальше продукує ся з
паперу ск

Циганові ласощі.

Сербська сьмівовишка.

Циган Місько вкрав десь срібний динар*). Роздумував, що зробити з гріними? Може би купити за них замок пана графа? Ей, гайдуки підпалють замок і не буду мати ні замку, ні динара. — А може закопати його в землю? Ба, злодійські цигани доглянуть і викрадуть. — А може-б купити собі вина? І се зле, ушкося вином і поліція запре мене до арешту!...

Даром ломав собі голову дурний циган, як позбутися йому динара, що так легко йому прийшов. Аж ось побачив він свого товариша, цигана Янка, що саме виходив з ліса.

— Гей, Янку! закликав Місько.

— А чого тобі? відгукнувся Янко. Ов, ти щось так хитро виглядаєш, немов позідав усі мудрощі.

— Роздумую, роздумую — повагом промовив Місько.

— Роздумуєш? Ти роздумуєш? Місько думав! Нечувана річ! засьміявся хитрий Янко.

— Скажи мені, любий друже — просив Місько товариша підлесним голосом — як би ти вкрав динар, що зробив би з ним?

— Гм, динар? скрикнув Янко і остро влянув на товариша. Динар гарний грін, білий, лискуний, з гарними образками по обох боках. За динара много можна купити дечого... Чуєш, Місько, ти вкрав динар!

— Не вкрав! — присягався Місько.

— Вкрав — не вкрав, але динар маєш — доказував Янко. Місько, товаришу, брате, поділися зі мною по братерськи: пів динара тобі, пів динара мені — а порадиж тобі, як рідному.

— Не маю динара — брехав знова Місько. Колиб мав, радо з тобою поділив би.

— Місько! динар маєш, але братом не хочеш бути. Навіщо питав би, що з динаром робити, колиб його не мав?

— Я тільки так собі — викручувався Місько. Хочу в тебе повчитися. Чей-же колись поцастить мені роздобути динар, тому рад би я наперед знати, що за него собі купити.

— Ну, а що-ж ти хочеш знати? — питався Янко.

— Янку! ти мудрий, хитрий, досвідний чоловік. Скажи мені, що є на світі найсмачніше?

— Найсмачніше? повторив Янко. Се годі так рішучо сказати. Се залежить від уподоби. Для мене приміром найсмачніший в світі — сир.

— Сир?! Оставай здоров, Янку!

— Куди так спішиш? сьміявся Янко.

— Нагадав собі, маю дома роботу — мушу йти. Здоров був! І за сими словами ще Місько за вулком найближчої хати.

— Такий то ти добрий, Місько — сердився Янко по його відході. Динара маєш напевно, поділитися його з товаришем не хочеш, але ради просиш. Але стривай! Не дарую я тобі сего!

І Янко метнувся бічними доріжками до крамаря, що продавав сир у містечку. — „Пане — каже до него — небавом прийде тут до вас циган купувати сира. Се дурноватий чоловік, з роду віку ще сира не бачив. Дуже буду вам вдячний, коли замість сира продасте йому кусок мила. Вам усе одно, дурному циганови таки все одно — а мені сим зробите велику прислугу.

Крамар не сказав ні слова, тільки вьсміхнувся під вусом і змовчав.

Янко відійшов.

За якийсь час приходить до крамарниці Місько. Гордо кинув срібний динар на стіл і каже: „Дайте мені за сей грін найліпшого сира, який маєте“.

Крамар глипнув з під лоба на цигана. На перший погляд пізнав, що брудному циганови радше потреба мила чим сира, і дав йому за всі горщі замість сира добрий кусок мила, завиненого в папір.

Обережено вложив Місько товар до торбини і чим борш помчав до хати. Запер за собою щільно двері, виняв клубочок, положив на стіл і сам сів за столом. Відтак поволи став розвивати купно.

Довгий, грубий кусок мила лежав перед циганом на столі. „Так, ось маю щось, що мало хто має — сьміявся втішно циган, а білі його зуби вже заздалегідь лубувалися солодкими ласощами. — Навіть сам пан граф не може собі дозволити на таку їду — найсмачнішу в світі. Але я, я, вбогий, поштовхуваний циган Місько — я собі двесь погуляю, побенкетую на сирі. Янко хитрий, бачив не трохи вже світа, то й знає, що найсмачніше.

Янко з далека стежив за товаришем, тихенько підійшов до Міської хати і дивився крізь щілину в стіні на цигана. Трохи не розсьміявся в голос, коли побачив на столі великий кусок мила, коли почув розмову Міська, а накінець увидів, як сей любуючись, поніс обережено малесенький кусочок до лакомих уст.

Але вже за першим укушенням пшаслива твар Міська нараз спохмарніла. Миттю виплював усе на землю.

— Ах! я дурак! закликав сам до себе, бючи ся кулаком в чоло. На смерть забув поспитати Янка, як сю їду приладити, чи варити, чи смажити чи печи. Сирого, як бачу, не можна їсти. Сейчас мушу пошукати за Янком, щоби мені знова порадило“.

А тимчасом, коли Місько ховав свої ласощі, Янко спішав до ліса, аж дусився зі сьміху. Доперва на

ся до схочу. Ледви мав час розвеселене лице знова зробити поважним, коли се підійшов до него Місько.

— Любий Янку! перед хвилиною говорив ти, що зі всіх ласощів на світі найсмачніший є сир. Але не сказав ти мені, як його приладити до їди! говорив солодким голосом Місько.

— А чого тобі се знати? Мабуть є в тебе кусок сира? Ей, Місько, товаришу, поділися зі мною по братерськи: пів сира тобі, пів мені — а порадиж, як їсти — підмаблював циган цигана.

— Не маю сира, відки би я його взяв? відбріхувався Місько. Колиб мав, з душі серця з тобою поділив би.

— Місько! сир маєш, але братом не хочеш бути. Чогож питав, як сир приправити, коли ще його нема в тебе?

— Я так собі лише! каже Місько, рад від тебе повчитися — ти такий хитрий і досвідний, любий друже! Чей мені колись поцастить, що буду міг приправити кусок сира, так хочу заздалегідь знати, як се робити.

— Ну, так слухай! Возьми той сир і вложи його на добру годину до теплої води. Через те набере він такого чудового смаку, що чоловік трохи не вмиєся з розкоші, коли їсть... — Здоров будь, Янку!

— Ти куда так живо, Міську? засьміявся Янко.

— Нагадав собі — маю дома дуже пильну роботу — мушу йти. Бувай здоров! І Місько почував чим борше до дому, немов хто гонив за ним. А його слідом крок в крок тихцем обережно спішив і Янко.

Ледви увійшов Місько в хату, запер живіш дворі, розклав огонь в печі і приставив горщик з водою. За часок вже вода булькотіла весело в горщику — а Місько витягнув опять свої ласощі, ковтав слину, острив білі зуби і тішився заздалегідь, як попоїсть собі сегодня пишної страви.

А крізь щілину глядів на него Янко і загризав зуби, щоб у голос не розсьміявся.

Накінець вода в горщику закипіла. Місько висипав її на велику ринку, обережено кинув до води найсмачніші в світі ласощі і ждав. Ждав хвилю... Та — що се? Сир розпускається — пінить і пінить... З кожною хвилиною його чим раз менше... Біда! ануж увесь розпуститься в воді і нещасний Місько не буде мати ні сира, ні динара!..

Що тут почати? Коли саме час їсти се добро? З охотою побіг би був Місько і в третє до Янка по раду, але заки поверне, готов увесь сир цезнути з ринки.

— Ох, чому я не звівився з усім Янкови? Чому з ним не поділив динара і сира? бідкався зажурений Місько. Та було каляня, а вороття не було. Накінець, коли ласощі в очех никнули, хопив Місько ринку з

ла і крикнув в розпучі: „Зім тебе, пини ся, не пини ся, бо заплатив за тебе добрі гроші!“ і вихлепав до капельки усе мило...

За хатою в траві лежав Янко. Не сьміявся — тільки невиразні голоси добував із себе, бо сьміяти ся вже не міг.

Полежав собі Місько кілька неділі. Відстогнав свої ласощі.

Такого еще не бывало!

Календар-Провідник

на рік 1910

після нового стилю

Ціна в гарній оправі 35 цт.

Агентам і книгарням опуст.

Замовляйте завчасу!

Eugene Hwozdyk

705 Mint Alley.

S. S. Pittsburg, Pa.

1910 КАЛЕНДАРІ 1910

Загальний великий в перекладку 90 цт.

Всі руські календарі замовляйте в

Kuybari Nowosty, Box 21 S. Pittsburg, Pa.

Російсько-Американська Лінія.

Одинона без пересідання ліній поміж Росією а Америкою.

Почтові пароходи.

Пароход „Бірма“ — жовтня 2-го 1909.

Двопрубовий парохід „Росія“ — листопада 6-го 1909.

Ті, що їдуть в кабінах сьміх ульмені від оглядин в Кестлгарден і висидіють впрот в порті, если они встали оглянені через лікарів і урядників на шифі.

Ціни умірковані.

За близкими інформаціями звертати ся до:

A. Johnson & Co., Gen. Pass. Agent,

3. 27 Broadway, NEW YORK, N. Y.

Металеві обцаси

ДАРОМ

„днa пчкu cлaвнuх лїкїв“
„GALEN“

Чи Ви хорі? Ліки „GALEN“ вилічили тисячі людей, вони вилічать і Вас. Пощо платити великанські суми грошей за лічене, коли Ви можете вилічити себе самі.

Пришліть свою точну адресу, ім'я і прозвисько, а ми Вам відшлемо відвортною поштою пробний лік „GALEN“ цілком даром.

1. Rumatina лічить ревматизм, невралгію, пухлину і т. в. недуги. Ціна 3 дол. Прібка даром.
2. Persola лічить болізни жолудка і т. п. внутрішні недуги. Ціна 3 дол. Прібка даром.
3. Fortola — патентований лік для нервозних, ослаблених і утративших полові сили. Ціна 5 дол. Прібка даром.
4. Spanguinola вилічує малярію, пропасницю, лихорадку, мляковість, біль носа, очей і горла. Ціна 4 дол. Прібка даром.
5. Astmola лічить зі знаменитим успіхом всі грудні болізни, як чахотку, астму і хронічний кашель. Ціна 3 дол. Прібка даром.
6. Virola вилічить в короткім часі гемороїди і затросне кров. Ціна 3.50. Прібка даром.
7. Nemoга знамените средство проти гемороїдів, викидів і т. п. недуг. Ціна 3 дол. Прібка даром.
8. Merpota цілковито лічить сифіліс трипер і рани на тілі. Ціна 3 дол. Прібка даром.
9. Pelocresce являє ся хорошим ліком проти випадання волосся і болю гдлови. Ціна 3 дол. Прібка даром.
10. Profilacta в короткім часі вилічує жіночі недуги, як неплідність, нерегулярні періоди, білі уплави і т. п. Ціна 3 дол. Прібка даром.

Адрес:

GALEN CHEMICAL CO., 227 West 74-th St., New York